

**Relvastatud mehitamata luurelennukite kasutamine**

**Euroopa Parlamendi 27. veebruari 2014. aasta resolutsioon relvastatud droonide kasutamise kohta (2014/2567(RSP))**

*Euroopa Parlament,*

- võttes arvesse kohtuväliste, kiirkorras toimuvate ja meelevaldsete hukkamiste ÜRO eriraportööri 28. mai 2010. aasta ja 13. septembri 2013. aasta ning terrorismivastases võitluses inimõiguste ja põhivabaduste edendamise ja kaitse ÜRO eriraportööri 18. septembri 2013. aasta aruannet relvastatud droonide kasutamise kohta,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri Ban Ki-mooni 13. augusti 2013. aasta avaldust relvastatud droonide kasutamise kohta,
- võttes arvesse 25. aprillil 2013. aastal Euroopa Parlamendi inimõiguste allkomisjoni ning julgeoleku ja kaitse allkomisjoni korraldatud kuulamist droonide kasutamise mõju kohta inimõigustele,
- võttes arvesse oma 3. mai 2013. aasta uurimust „Droonide ja robotite sõjalise kasutamise mõju inimõigustele”,
- võttes arvesse nõukogu 19. ja 20. detsembri 2013. aasta järeldusi järgmise põlvkonna MALE-tüüpi kaugjuhitavate õhusõidukite süsteemi (RPAS) Euroopa programmi ettevalmistamise kohta,
- võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et kaugjuhitavate õhusõidukite süsteemi (edaspidi „droonid”) kasutamine surmavate ekstraterritoriaalsete operatsioonide käigus on viimasel kümnendil oluliselt kasvanud;
- B. arvestades, et väljaspool väljakuulutatud konfliktipiirkondi toime pandud droonirünnakutes on tapetud, vigastatud või oma igapäevaelus traumeeritud teadmata arv tsiviilisikuid;
- C. arvestades, et kui on teateid tsiviilisikute hukkamise kohta droonirünnakus, on riigid kohustatud läbi viima kiire, sõltumatu ja erapooletu juurdluse, ning kui väited osutuvad tõeseks, tuleb süüdlased vastutusele võtta ja neid karistada ning ohvrite peredele tuleb võimaldada juurdepääs hüvitisele, sh rahalisele kompensatsioonile;
- D. arvestades, et Genfi konventsioonide I lisaprotokolli artikli 51 lõikes 2 on sätestatud, et vägivaldteod või ähvardused, mille peamine eesmärk on külvata tsiviilelanikkonna seas hirmu, on keelatud;
- E. arvestades, et ühe riigi poolt teise riigi territooriumil väljaspool väljakuulutatud sõda toime pandud droonirünnakud ilma vastava riigi või ÜRO Julgeolekunõukogu nõusolekuta kujutavad endast rahvusvahelise õiguse rikkumist, samuti selle riigi

territoriaalse terviklikkuse ja suveräänsuse rikkumist;

- F. arvestades, et inimõigusi käsitleva rahvusvahelise õigusega on meelevaldne tapmine keelatud mis tahes olukorras; arvestades, et rahvusvaheline humanitaarõigus ei luba sihipäraselt tappa mittesõdivates riikides asuvaid isikuid;
  - G. arvestades, et sõjalise või kaitsepoliitilise tähendusega operatsioonideks vajalikke kulusid ei kaeta ELi eelarvevahenditest (ELi lepingu artikli 41 lõige 2);
  - H. arvestades, et seitse liikmesriiki (Hispaania, Holland, Itaalia, Kreeka, Poola, Prantsusmaa ja Saksamaa) on allkirjastanud eellepingu Euroopa Kaitseagentuuriga (EDA), millega tehakse EDAlle ülesandeks kavandada uuring pikaajalise vastupidavusega keskmise kõrgusega (MALE-tüüpi) droonide (mida saab kasutada sõjaliste sihtmärkide hävitamiseks või sisserändajate laevade jälgimiseks Vahemerel) ühise tootmise kohta, seega alustatakse Euroopa droonisüsteemi välja töötamist;
  - I. arvestades asjaolu, et teadus- ja arendustegevust droonide ehitamiseks nii sõjalises kui ka tsiviilvaldkonnas on toetatud ELi vahenditest ning arvestades, et plaanide kohaselt jätkub see ka edaspidi;
1. väljendab tõsist muret relvastatud droonide kasutamise pärast väljaspool rahvusvahelist õigusraamistikku; nõuab tungivalt, et EL töötaks välja sobiva poliitilise vastuse nii Euroopa kui ka maailma tasandil, toetamaks inimõigusi ja rahvusvahelist humanitaarõigust;
  2. kutsub välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat, liikmesriike ja nõukogu üles:
    - a) vastustama sihipäraseid kohtuväliseid tapmisi ja need keelustama;
    - b) tagama, et liikmesriigid järgiksid oma õiguslikke kohustusi mitte panna toime ebaseaduslikke sihipäraseid tapmisi ega hõlbustada sellist hävitustegevust teiste riikide puhul;
    - c) hõlmama asjaomaste Euroopa ja rahvusvaheliste desarmeerimis- ja relvastuskontrollirežiimidega ka relvastatud droonid;
    - d) keelustama täisautonoomsete, inimese osaluseta rünnakuid võimaldavate relvade väljatöötamise, tootmise ja kasutamise;
    - e) tagama, et kui on põhjendatud kahtlusi, et nende jurisdiktsiooni alla kuuluv isik või üksus võib olla seotud ebaseaduslike sihipärase tapmistega välisriigis, võetaks meetmeid vastavalt riiklikele ja rahvusvahelistele kohustustele;
    - f) toetama kohtuvälise, kiirkorras toimuvate ja meelevaldsete hukkamiste ÜRO eriraportööri ning terrorismivastases võitluses inimõiguste ja põhivabaduste edendamise ja kaitse ÜRO eriraportööri soovitude elluviimist ja järelmeetmete võtmist;
  3. nõuab tungivalt, et nõukogu võtaks vastu ELi ühise seisukoha relvastatud droonide kasutamise kohta;
  4. palub, et EL edendaks kolmandate riikide osas läbipaistvust ja vastutust seoses

relvastatud droonide kasutamise õigusliku aluse ja tegevuspädevusega, et võimaldada droonirünnakute kohtulikku läbivaatamist ning tagada ebaseaduslike droonirünnakute ohvritele tõhus juurdepääs hüvitisele;

5. palub samuti, et komisjon teavitaks parlamenti edaspidi korrapäraselt ELi vahendite kasutamisest droonide ehitamisega seotud teadus- ja arendusprojektideks; nõuab, et hinnataks droonide arendamise projektide mõju inimõigustele;
6. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile, Euroopa välisteenistusele, liikmesriikide parlamentidele, kohtuväliste, kiirkorras toimuvate ja meelevaldsete hukkamiste ÜRO eriraportöörile, terrorismivastases võitluses inimõiguste ja põhivabaduste edendamise ja kaitse ÜRO eriraportöörile ning ÜRO peasekretärile.